

א.פ.

פ ר ט י כ ל מ ט י 40/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה ביום
ביום ד', כג' באייר תשי"ד - 26.5.54

ש. הלל	היו"ר מ. ארנא	<u>נוכחו:</u>
י. הררי	ב. ארזניה	
ז. ורהפטיג	ע. איכילוב	
ע. מיימון	ע. אסף	
י. קליבנוב	י. בר-יהודה	
ח. רובין	ד. בר-רב-האי	
ר. שרי		
ב. ששון		

מוזמנים:
 שר המשפטים פ. רוזן
 היועץ המשפטי - ח. כהן
 מר ידין
 מר ויינש
 מר שלגי

טור-היום: חוק ההסדרה, תשי"ד - 1954.

טעיפיים 1, 2

היו"ר מ. ארנא:
עלינו לקבל עוד תשובת הממשלה על עמדתה ביחס להצעות השונות שהושמעו כאן.

שר המשפטים פ. רוזן:
היתה התייעצות עם ראש הממשלה והתשובה היא, שאנחנו עומדים על הצעתנו המקורית מאותם הטעמים שדובר עליהם. זאת אומרת, הסגרת אזרחים במקרה של הדדיות, בתנאי שגם הם מסגירים אזרחים; מפני שלאחר סיקול נוסף אנחנו חושבים, שכל הסדר אחר היה עושה את כל הענין פלסטר.

י. בר-יהודה:
רצינו לדעת, באם בכל זאת יקרה ויהיה רוב אחר, האם זה אומר שהממשלה לוקחת בחזרה את החוק.

היועץ המשפטי ח. כהן: כן.

י. בר-יהודה: האם היא מוכנה לקבל כפסדה, בערך את הנוסח שהציע חבר הכנסת רובין?

היועץ המשפטי ח. כהן: התשובה היא שלילית. כדי שיהיה ברור, אני רוצה לחזור על מה שאמרת: כבר טעם אותן המדינות שהן מצידן אינן מסגירות אזרחיהן, הפטרה המקסימאלית שאנחנו מוכנים לעשות, היא הפטרה של חבר הכנסת רובין; אבל זה סייד לא לחוק אלא לאמנה.

ח. רובין: לא ברור לי מה סיקול הממשלה בענין זה.

היועץ המשפטי ח. כהן: אנחנו מעוניינים טבחינת מעמדנו הבינלאומי בכריתת אמנות הסגרה עם מדינות אחרות, כמו כל מעצמה אחרת ואין לנו אובייקט חליפין אם איננו מסגירים את האזרחים שלנו. לגבי מדינות רבות אין לנו אפילו "ברטר" לפי הצעת הפטרה

שלך. ולכן זה העיקר שבטיקול, אם גם מבחינה מוסרית ומבחינת הצדק
הטהור לא רואים סיבה, למה לא להסגיר.

היו"ר ס. ארנז:
ישנן כמה הצעות: א) בכלל לא להסגיר
אזרחים; ב) לא להסגיר אזרחים אלא אלה
שיה להם אזרחות כפולה, ואז - כלפי המדינה של האזרחות השנייה;
ג) לא להסגיר אזרחים אלא בעד עבירות שנעשו לפני התאזרחותם;
ד) להסגיר גם אזרחים.

י. בר-יהודה:
אם תתקבל הצעתו של חבר הכנסת ורהפטיג,
לעשות הפלייה לגבי אלה שיש להם נתינות
כפולה, אני מציע באופן אלטרנטיבי את הדבר המפורד: לכל הארצות, חוץ
מזו ששם יש לו נתינות כפולה.

הצבעות

- א) בעד ההצעה לא להסגיר בכלל אזרחים - 2 קולות
- ב) בעד הצעת חבר הכנסת ורהפטיג, לא להסגיר אזרחים אלא במקרה של נתינות כפולה - אין
- ג) בעד הצעת ועדת-המסנה - 4 קולות
- ד) בעד הצעת חבר הכנסת רובין - 3 קולות

בתקבלה הצעת ועדת המסנה

הסתייגות לחברי הכנסת רובין וארנז

הסתייגות לחבר הכנסת ורהפטיג, המציע: - לא יוסגר
אזרח ישראלי, אלא אם כן הוא
שמר לו נתינות כפולה, לארץ שהוא
נתינה הכפול.

י. בר-יהודה:
האם "יחסי גומלין" פירושו, בתנאי
שהתחייבות היא בדיוק אותה התחייבות?
אני מניח שהכוונה היא, רק בתנאי שאלה הם תנאים שווים.

י. הררי:
אני בעד תנאים שווים, אבל איני מניח
שתמיד יהיו תנאים שווים. יכול להיות שיהיו
סקרים, שנוציא מהכלל את בני הדת היהודית, למשל.

י. בר-יהודה:
אני חושב שכטאין סוויון בין ארץ קטנה
ובין ארץ גדולה - ברוב הסקרים זה לרעת
הארץ הקטנה. אני מציע לכתוב: "קיים הסכם קבוע יחסי גומלין שווים".
אפשר גם לקבוע כפירוט, שיחסי גומלין פירושו יחסים שווים.

י. הררי:
אני מציע להסאיר את הנוסח כפי שהוא.

היועץ המשפטי ח. כהן:
אולי יסתפק חבר הכנסת בר-יהודה, שתבוא
מטעם הממשלה הצהרה, שיחסי גומלין פירוטם
יחסים שווים בין הממשלה ובין מדינות אחרות?

סוכם: תינתן הצהרת הממשלה כנ"ל, עם
הגשת החוק לקריאה בכנסת.

היו"ר ס. ארנז:
בסעיף-קטן (2) הציע חבר הכנסת בר-יהודה
להוסיף: "או נובעת מהפלייה גזעית".

סר ויינס:
אין כל סכנה שאנחנו נסגיר במקרה של עבירה
שהיא תוצאה של הפלייה גזעית, לגבי עבירות
שגם אצלנו אינן בגדר עבירות. על כן כל הבעיה הזו אינה קיימת.

י. בר-יהודה:

מדוע נפקפק לוטר בטעיף הדקלרטיבי את הדברים, כשאנחנו מדינה יהודית וטוב היהודים ידוע? אני מתכוון לא רק לסיפור, אלא להפגנה.

ז. נרבהפטיג:

אפשר לוטר בטעיף (5): "על עבירה שתיקבע מפני טעמי הפלייה מדיניים או גזעיים".

י. הררי:

אני חושב שאין צורך להוסיף "גזעיים"; אבל אם כבר רוצים להכניס - לדעתו צריך לעשות זאת בטעיף-קטן (2) ולכתוב: "בעלת אופי מדיני או גזעי".

היועץ המשפטי ח. כהן:

אני מבין את הצעתו של חבר הכנסת בר-יהודה כך, שזו לא רק עבירה של הפלייה גזעית, אלא שיכול להיות שנגד נוצרי או נגד ארי לא היו בכלל עושים טסט, ונגד יהודי עושים זאת - והעבירה היא פשוטה. איבנו מתנגדים שיוכנס לחוק ההסגרה של ישראל סעיף האוסר: "לא יוסגר אדם אם טר המשפטים סבור שהאשמתו באה באשר הוא יהודי".

ד. בר-רב-האי:

הצעת היועץ המשפטי נראית לי פחות מאשר הצעתו המקורית של חבר הכנסת בר-יהודה. אין טום צורך להכריז כך. אני מעריך את המסקל ההצהרתי של ההכרזה הזו ואני חושב שיש טקום להכניס זאת דוקא בטעיף זה, בו מגדירים את העקרונות.

מר ויינגט:

אולי נקבל את הצעת היועץ המשפטי, ויאמר כסעיף נפרד: "...שהיה מסוכנע כי ההאשמה באה מטעמי דת, גזע" וכו'.

היועץ המשפטי ח. כהן:

אני מציע לכתוב: "לא יוסגר אדם אם האשמתו או בקשת ההסגרה באה מתוך הפלייה גזעית או דתית", בתור סעיף מיוחד.

ח. רובין:

אני חושב שהנוסח האחרון שקרא היועץ המשפטי קולע ביותר.

היו"ר ט. אונג:

הנוסח הוא: "לא יוסגר אדם אם האשמתו או בקשת הסגרתו באה לדעת שר המשפטים מתוך הפלייה גזעית או דתית?"

י. הררי:

למה צריך לכתוב "שר המשפטים"? זה רק מחליט.

היועץ המשפטי ח. כהן:

הבינותי שהיה הטכס כללי בין חברי הועדה, שאף פעם הטר לא יטגיר אדם אם הסגרתו מתבקשת מתוך הפלייה גזעית, אבל רצו לכתוב זאת באופן מפורט.

י. הררי:

אני מסכים לחוק ההסגרה רק מפני ששר המשפטים יכול בכל מקרה לא להסגיר. לא כתוב בפירוש באיזה מקרה אמור לו. לדעתי, על ידי הכנסת שר המשפטים אנחנו מחליטים את כל בנין החוק הזה. הלא מטיגים אותה מטרם מבלי להזכיר את הטר. שר המשפטים אינו חייב להגיד לסוים מדינה, מדוע במקרה מסויים איבנו רוצה להסגיר, וזה כל היתרון של החוק. הטר רטאל גם לא להורות ואיש לא יכול לטאול אותו מדוע פה הורה ופה לא הורה. אם הדבר ייאמר כאן, זה סיד מחליט את המקרים שהוא צריך להורות.

מר ירינו:

כלפי חוץ הוא תמיד יכול להגיד שלא מצא לבחון להורות.

ד. בר-רב-האי:

חבר הכנסת הררי מעלים עין מזה, שיש דבר שנקרא "עבירת הסגרה", ואז עבירה מדינית או שנובעת מהפלייה גזעית איבנה עבירת הסגרה, והדבר נתון ברשותו של שר המשפטים, להניע את ענין ההסגרה או לא.

ב. שטון:

מבחינה טכנית צורך חבר הכנסת הררי, ואם
טכניסית דבר כזה בהחלט טחליסית את
מטכותו של סר המטפטים. השאלה, אם אי-אפשר לתקן זאת על-ידי תוספת
סעיף-קטן שבו ייאמר "מבלי לפגוע", וכו'.

מר ויינבט:

אם נקבל את הצעה לכאן, לדעת סר המטפטים,
יתקבל מצב קשה מאד מבחינה מעשית, כי
בכל המקרים שבהם הדבר כתוב באופן אבסולוטי - את כל האלמנטים האלה
צריכה התביעה להוכיח. כשזה ייכתב בצורה אבסולוטית בסעיף נפרד -
אחד הדברים שהטר יצטרך להוכיח, שזה לא בא מתוך הפלייה גזעית או
דתית, בכל פעם. אני מציע להשאיר זאת בסעיף נפרד ולומר: "לא יוסגר
אדם אם סיכנע את בית המטפטים שהסגרתו באה מתוך..." וכו'.

י. בר-יהודה:

לגבי דידי הנימוק של חבר הכנסת הררי
לגמרי לא רציני. הוא דואג לכך, שאי-
אפשר יהיה להגביל את הסר המבצע לגבי טלילת ההסגרה. תוספת זו לא
גורעת שום דבר מזכותו לא להסגיר; היא גורעת מזכותו כן להסגיר, ואת
זאת אנחנו אוטרים בכפורט.

י. הררי:

אני מסכים לכל החוק, מפני שבכל מקרה
"רשאי סר המטפטים להורות", ואתם באים
דרך אגב וללא כל צורך להחליט את הדבר הזה.

הוחלט:

לקבל את הנוסח: - "לא יוסגר אדם אם
יראה, להנחת דעתו של בית המטפטים, כי
האסמתו או בקשת הסגרתו באה מתוך
הפלייה גזעית או דתית".

סעיף 3

י. בר-יהודה:

אני מציע לכתוב: "כדי להכריז אם הוא
בר הסגרה".

הוחלט: לקבל את הצעת התיקון הנ"ל.

סעיף 4

י. ורהפטיג:

אני מציע למחוק את הסעיף הזה.

מר ירינו:

אני מציע לאחד את שני הסעיפים. סר המטפטים
יורה שהיועץ המטפטי יפנה לבית-המטפטים, כדי
שבית-המטפטים יקבע אם הוא בר-הסגרה.

י. הררי:

אלה הם שני דברים שונים לגמרי ואינני מסכים
לאחד את שני הסעיפים. ברגע שהסר נתן את
האור-הירוק מובט פוליטית, אז מתחילה הפרוצדורה המטפטית ולא
צריך לקטר זאת בסעיף אחד.

י. ורהפטיג:

לא צריך לדבר בחוק על עניינים טכניים.
בחוק מדברים רק על כך, שסר המטפטים יכול
להורות. איך מביאים אדם לבית-מטפטים מחוץ במדינת ישראל - על זה יש
פרוצדורה. אין צורך בכל חוק לחזור על כך. אני מבין שמכניסים את
הענין של היועץ המטפטי, כשאוטרים שיש לו זכות ההכרעה; אבל אם אין
לו זכות ההכרעה, והיא נתונה בידי סר המטפטים - מדוע לכתוב זאת?

י. הרני: סעיף 4 דרוש כדי שיהיה ברור, טרם היועץ המטפטי יכול לעשות זאת ולא אדם פרטי, ולא הצירות. עסינו זאת במקרים רבים וזה לא דבר פרוצדוראלי. על כן סעיף כזה בחוק ולא מיותר. סדוע צריך להבחין בין סני הדברים, כבר הסברתי קודם.

היו"ר מ. אונא: יש כמה הצעות: א) להשאיר את הסעיפים כמו שהם; ב) למחוק את סעיף 4; ג) להוסיף, להורות ליועץ המטפטי או לבא-כוחו.

ה. ג. ד. ע. ה.

בעד ההצעה למחוק סעיף 4 - 3 קולות
ב. ג. ד. - רוב

ההצעה לא נתקבלה. זכות הסתייגות
לחבר הכנסת ורתפטיג

ס. ע. י. ה. 5

ח. רובנין: אני מציע להוסיף ולכתוב: "על מעצרו או על מעצרו ושחרורו בערבות לפי פקודת השחרור בערבות".

י. הרני: בדקע שהחוק מתחיל לפרט, זה כבר מסוכן.

מר ויינס: אחד הכללים היסודיים של החוק ביחס לשחרור בערבות הוא, שכל אימת שמדובר בחוק כי בית-משפט יכול לצוות על מעצר - זכותו האוטומטית לאפשר שחרור בערבות. אם יש לוועדה איזה ספק, אפשר להוסיף סעיף כללי, שפקודת השחרור בערבות חלה במקרה זה.

הנחלט: להוסיף סעיף בדבר תחולת פקודת השחרור בערבות.

ס. ע. י. ה. 6

ח. רובנין: האם יש הגדרה של "קצין מטרה גבוה"?

מר ויינס: הדבר כתוב בפקודת הפרטנות בנוסחה החדש. קצין מטרה גבוה הוא ס.מ.ס.

היו"ר מ. אונא: נראה לי שהביטוח "כי יש יסוד להניח כי תוגט בקטה להסגירו" - הוא מאד מאד רחב.

ח. רובנין: יש כאן הוראה מרחיקת לכת שלפיה אפשר למעשה להחזיק אדם בטעור ללא הגבלה. אני חושב שצריך להגביל את תקופת המעצר הסניה וכן להזכיר ענין של סתן פיצויים.

י. הרני: השאלה שמעורר חבר הכנסת רובנין כבר התעוררה בועדת המסנה, והתשובה היא פשוטה: אנחנו לא נתן לנאסטים לפי חוק זה יותר זכויות מאשר לפי כל חוק אחר.

היו"ר מ. אונא: אבל הוא עדיין בכלל לא נאסם, כאן כתוב: "יש יסוד להניח כי תוגט בקטה להסגירו".

י. הרני: נאמר כי המעצר דרוש "להבטחת ההסגרה". מספיק שהוא דרוש בקטר עם ההסגרה. על כן אני מציע לכתוב: "דרוש לביצוע ההסגרה".

א.פ.

ט. הלל:

אני חושב שצריך לטחוק בסעיף זה את ענין קצין המטרה הגבוה, כי זו לא יכולה להיות אינצידנטית שלו. זה ענין פוליטי וכל המרוכזורה צריכה לעבוד דרך שר המלפטים והיועץ המשפטי. מאחר שהפנייה היא סמילא בצנורות הפוליטיים, אינני רואה שום מקום לקצין מטרה כחך יזמה פרטית שלו יעשה את הדבר.

על כן מספיק לכתוב: "היועץ המשפטי או בא כוחו".

י. בר-יהודה:

רציתי לשאול משהו ולהציע דבר שהיו-סב-ראט הציע. אם ברור ש"להניח כי תוגש בקשה להסגירו", זה אומר שלעת עתה הבקשה שהסדינה האחרת לא נתקבלה - צריך להבדיל בין שני אלה הבדלה כוחלסת, ואת הדבר האחרון להגביל הגבלה חמורה מאד בזמן, כי לפני שנתקבל החומר עוד לא ידוע אם ידרשו את הסגרתו ובמה מאשימים אותו. שום דבר לא ידוע ואז אפשר לחכות מסוימות שבועיים, אבל זה טמור גם אחר כך לחדש עוד לפני שנתקבלה הבקשה להסגרה - דבר זה לא נתקבל על הדעת.

אני פוכן לקבל מה שאמר חבר הכנסת הררי לגבי סקרה שהפרטים כבר ידועים, אבל ייתכן גם שבקשת ההסגרה בכלל לא תביע, או שהיא שטותית.

סר ויינס:

אני חושב שלגבי עמם הצורך ב"אמצעי חירום" אלה לגבי צו המעצר, אין צורך להתווכח. השאלה היא רק, אם יש הגבלות מספיקות שלא תהיה שרירות. כשאומרים "יטור להניח", האצטים המצווים על כך יסקלו לפי האינפורמציה האחרת שקבלו. הגבלת הזמן יטנה, והיא 48 שעות. אחרי זה אתה מביא אותו לבית משפט ולפני השופט אתה צריך להוכיח על סך מה אתה מבקש להאריך את תקופת המעצר.

מבחינה מעשית מתברר שיש מקרים, שמתוך תום לב הסדינה המבקשת אינה יכולה להכין את כל החומר, כדי שאפשר יהיה כבר להגיש את העתירה באופן סופי. על כן יש הכרח לתת אפשרות לשופט להאריך טוב את תקופת המעצר, לתקופה של לטעלה כ-15 יום. אבל "מסיבות טיוחדות". מתברר שאי-אפשר לקבוע כגב מספר מסויים של ימים, לאור הנסיון בטוח זה, ולכן הגבול הזה הועבר לטעיף 15(2) של הצעת החוק. למעשה לא יהיה אף הטכט הסגרה שבו לא יקבע הגג שחברי הכנסת שתכוונים אליו. אבל אם חברי הועדה טבורים שיש צורך לתת גב נוסף, אין התנגדות טיוחדת - אם כל הדברים הם מאד גמישים. יש סדינות הקובעות כ-15 יום עד שלשה חדשים. הייתי מציע מבחינה זו, להסתפק באותן הערוכות המשפטיות הנתונות פה, לדעתי, במידה מספקת.

אשר לקצין המטרה - אותו ניסוק שהביא חבר הכנסת הלל חל גם לגבי היועץ המשפטי, שגם הוא מופיע פה לא כמכריע מבחינה פוליטית אלא כאמצעי מעשי, כטיט צורך לשים יד על האדם כדי לפנוע את בריחתו. אלה הם בדרך כלל מקרים של דחיפות ממש, ונתקבל על הדעת שקצין מטרה יוכל לפעול יותר מהר מאשר היועץ המשפטי, ובפרט כשהגבלנו זאת לגבי קצין מטרה בדרגה גבוהה בשעה שלגבי עבריינים רגילים כל שוטר יכול לעשות זאת.

פה יש דאגת-יתר לגבי מאבו של עברייני פסוג זה. מאותה סיבה מעשית אני מציע להשאיר גם את קצין המטרה.

ז. ורהפטיג:

אני מציע בטעיף 6(ב) לטחוק את המלים "אולם מט הוכח שיש טיבות טיוחדות", עד הסוף. סעיף זה אותן אפשרות להאריך יותר, אבל אין להניח ש-15 יותר גם כן לא יספיקו. עד היכן אנחנו צריכים להחזיק אדם ולחכות שהסדינה תביט את העתירה? ברגע שבמה העתירה זה יועבר לבית משפט, והוא יכול לדחות את הדיון זו לא, והוא יחליט על המעצר. אני טבור שעל מעצר טוקדם, לפני עתירה - אם אנחנו נותנים 48 שעות ועוד 15 יום, זה מספיק בהחלט ולא צריך להוסיף על כך.

היו"ר ט. אונג:

אם מגישים בקשה להסגרה, יש הכרח להביא
מיד את כל החומר, או שאת החומר מפסר

להסציא בהמשך הזמן?

בר ויינס:

יש סדינות שאצלן המידורים להגשת בקשה הם
כאלה, שמבחינת הפרוצדורה שצריך לעבור
בפדינה ההיא, זה לוקח לפעמים יותר מאשר עשרה ימים. מינימום
סטויים של הוכחות - נוסף לבקשה - יש להגיש. במקום טעמי הדבר נעשה
באורה כזו, שיש כאילו הודעה מטעם הפדינה הזרה, שהם מרכזים
את החומר כדי להעבירו לידינו. יש מין בקשה מוקדמת במקרים רבים.

היו"ר ט. אונג:

הביטוי "ליט יטוד להביא" הוא קצת יותר
פדי גטיט.

בר ויינס:

מפסר להוסיף: "כי הוא בר הטגרה ושתוגש
בקסת הטגרה".

ז. גרהפטיג:

נדמה לי ללא בחוץ שום תיקון, מלא למחוק
מה שהצעת; כי אם שר המספטים יהיה משוכנע

לאחר המנייה - זה מספיק.

הישיבה נועלה בטעה 10.05.